

**Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
Савруш авыл җирлеге Советы**

КАРАР

№ 87

14.06. 2019ел

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы "Савруш авыл җирлеге" муниципаль берәмлегенең законнары һәм муниципаль норматив хокукый актлары үзгәрешләренә мониторинг үткөрү турында Нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Савруш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге эшен камилләштерү максатларында Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Савруш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Савруш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) законнар һәм муниципаль норматив хокукый актлар үзгәрешләренә мониторинг үткөрү буенча, Татарстан Республикасы Савруш Аксубай муниципаль районы Советы карары:

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы «Саврушское авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең законнары һәм муниципаль норматив хокукый актлары үзгәрешләренә мониторинг үткөрү турында кушымта нигезләмәсен расларга.
2. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының "Саврушское авыл җирлеге" муниципаль берәмлегенә:
үзенең нормалар төзү эшчәнлегендә өлеге карарның 1 пунктында расланган Нигезләмә белән җитәкчелек итәргә;
күрсәтелгән нигезләмәне үтәү өчен җаваплы затларны билгеләргә;
җаваплы затлар билгеләгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфаи инструкцияләренә тиешле үзгәрешләр кертергә.
3. Өлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга <http://pravo.tatarstan.ru/>, шулай ук аны Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы сайтында урнаштырырга <http://aksubayevo.tatarstan.ru> Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә.
4. Өлеге карарның үтәлешен тикшерүне Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Савруш авыл җирлеге башлыгына йөкләргә.
5. Өлеге карар рәсми рәвештә басылып чыкканнан соң ун көн узгач үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
Савруш авыл җирлеге Советы Рәисе

А.Г.Кузьмин

Расланган
Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
Савруш авыл җирлеге
Советы
Карары белән
« 14 » 06. 2019 ел № 87

**Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы "Савруш авыл җирлеге"
муниципаль берәмлегенең законнары һәм муниципаль норматив хокукый актлары
үзгәрешләренә мониторинг үткөрү турында Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Савруш авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең законнар һәм муниципаль норматив хокукый актлары үзгәрешләрен мониторинглау (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, җирле үзидарә органы) җирле үзидарә органнары тарафыннан үз вәкаләтләре чикләрендә кабул итүне тәэмин итү өчен мәгълүмат җыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча гамәлгә ашырыла торган системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлекне күздә тоту (нәшриялар), муниципаль актларны үзгәртү яки үз көчен югалткан дип тану (гамәлдән чыгару).

2. Мониторинг җирле үзидарә органы тарафыннан үткәрелә.

3. Мониторинг үткәргәндә җирле үзидарә органы Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының юридик бүлеге һәм муниципаль берәмлекнең башка җирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итә.

4. Җирле үзидарә органында мониторинг үткөрү өчен җаваплы зат билгеләнә.

5. Мониторинг үткөрү максатлары булып:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатыннан муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү яки үз көчен югалткан дип тану ихтыяжын ачыклау;

муниципаль актлардагы коллизияләренә, каршылыкларны, җитешсезлекләренә бетерү, хокукый көйләүдә дублиаж;

җирле үзидарә органының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәэмин итү;

муниципаль актларда коррупция факторларын ачыклау;

таләп ителмәгән (актуальлеген югалткан) яки гамәлдә кулланылмый торган муниципаль актларны яки аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокукны куллануның нәтижәләгән арттыру;

муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәләгән киметүче факторларны ачыклау;

җирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләренә муниципаль актларның үтәлешен контрольдә тотуна ярдәм итү;

нормалар тезү процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг үз эченә үзгәрешләренә җыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләүне ала:

федераль конституцион законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенең башка закон актлары;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актлары, федераль дәрәжәдәге башка законга буйсынучы норматив хокукый актлар;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары;

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Саврушское авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, муниципаль актлар.

7. Мониторинг үткөрү нигезләре булып:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

хокукый җайга салуның билгеле бер өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматлары;

муниципаль актларны камилләштерүнең җитешсезлекләре яки кирәклегенә турында массакүләм мәгълүмат чаралары мәгълүматлары;

гражданның, юридик затларның, шул исәптән иҗтимагый, фәнни, Хокук яклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкилләклә органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мөрәҗәгатьләре, шул исәптән: Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары Регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән Хокукий экспертиза нәтиҗәләре; аны үткәргән вәкаләтле затлар тарафыннан билгеләнгән тәртиптә әзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза нәтиҗәләре; җирле үзидарә органнары үткәргән конференцияләрнең, семинарларның, җәмәгать тыңлауларының, җәмәгать фикер алышуларының һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәру тәртибе

8. Җирле үзидарә органы әлеге Положениенең 4 пунктында күрсәтелгән җаваплы затлар белән үзара хезмәттәшлектә аларның компетенциясе мәсьәләләре буенча мониторинг үткәрә.

Мониторинг үткәру максатларында эшче төркемнәр оештырылырга, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелгән, кирәкле мәгълүмат соралырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелгән, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг анализ ярдәмендә башкарыла:

әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актлар; федераль, республика һәм муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукий актларга дөҗва белдерү турындагы эшләр буенча суд актлары (суд практикасы); прокурорның җавап актлары.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, җирле үзидарә органының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг нәтиҗәләре буенча үткәрелгән нормалар чыгару эшенең нәтиҗәләрен теркәү максатларында муниципаль норматив хокукий актлар реестрлары кулланыла, алар муниципаль берәмлек вәкилләклә органының җирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукий актлар реестрларын оештыру һәм алып бару тәртибе турындагы карарына ярашлы алып барыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзү белән бәйлә күрсәтелгән мөмкинлек булганда): «Кодекс» мәгълүмат компаниясенең «Төбәк законнары аналитикалары» автоматлаштырылган мәгълүмат системасының муниципаль актлар законнарына туры килмәүләре турында мәгълүмат керүе.

Мониторинг процессын оптимальләштерү максатыннан башка мәгълүмат системалары сервислары кулланылырга мөмкин.

12. Әлеге Нигезләмәнең 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән муниципаль хокукий актларның кабул ителүен (нәшер ителүен), үзгәрүен яки үз көчен югалтуын (гамәлдән чыгарылуын) тәэмин итү өчен мониторинг үткәргәндә түбәндәге критерийлар буенча муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияле хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (нәшер итү) кирәклеген билгеләгән зуррак юридик көчкә ия норматив хокукий актларның булуы;

муниципаль акт чыгарганда җирле үзидарә органы компетенциясе чикләрен үтәү;

муниципаль актта коррупцияле факторларның булуы;

җәмгыять мөнәсәбәтләрен хокукий көйләүдә тулылык;

хокук нормалары бәрелеше;

юридик-техник характердагы хаталар булуы;

муниципаль актны кулланганда аның нигезләмәләренең мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукий актны кулланганда законсыз яки нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәлсезлек);

норматив хокукый актларны куллану практикасы булу;
норматив хокукый актларны куллануның бердәм практикасы булмау;
муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризаларның булуы (саны) һәм әчтәлегә;
муниципаль акт белән җайга салынган мөнәсәбәтләр һәм аларны кабул итү нигезләре
белән бәйлә рәвештә гариза бирүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү
(канәгатьләндерүдән баш тарту) турында законлы көченә кәргән суд актларының булуы.

13. Мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль актларны үзгәртүгә китерә торган
федераль һәм республика законнарындагы үзгәрешләр җирле үзидарә органы
тарафыннан ачыкланган очракта:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану, яңа
муниципаль акт кабул итү турында муниципаль актларның тиешле проектлары эшләнә;
муниципаль актларны зуррак юридик көч актларына туры китерүгә юнәлдерелгән башка
чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү кирәклегенә китерә торган федераль һәм республика
законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки
республика акты чыкканнан соң 90 көн эчендә үткәрелә.

Әгәр мониторинг үткәрү өчен нигез булып гражданның, юридик затлар, шәхси
эшмәкәрләр, дәүләт хакимияте органнары, муниципаль берәмлекләрнең вәкилләре
органнары депутатлары мөрәҗәгатьләре, шулай ук прокуратура мәгълүматлары торса,
«Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль закон белән билгеләнгән
срокларда карала торган прокурор реакциясе актларыннан тыш, мониторинг алар кәргән
көннән алып 30 көн эчендә башкарыла. Күрсәтелгән очракларда мониторинг үткәрү
нәтижәләре турында мөрәҗәгать итүчегә хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнарының ерак перспективада үз көченә керә торган
актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, җирле үзидарә органнарының нормалар төзү
эшчәнлегенә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен гамәлгә ашыру

15. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль
Актны кабул итү федераль һәм (яки) республика законнары үзгәргәннән соң өч айдан да
соңга калмыйча үткәрелә, әлегә нигезләмәнең 14 пунктының өченче абзацында
күрсәтелгән очрактан тыш.

16. Мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар җирле үзидарә органнары җитәкчеләре
алдында ай саен хисаптан соң айның 5 көненнән дә соңга калмыйча мониторинг
нәтижәләре турында хисап бирәләр.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә алырга тиеш:
мониторинг үткәрү объекты турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрүчеләр турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрү чоры турында мәгълүмат;

хокукый көйләү предметының кыскача характеристикасы, мониторинг үткәрү нигезләре.

16.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә ала:

ачыкланган хокукый көйләү проблемалары турында мәгълүмат;

муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа актлар кабул итү, муниципаль
актларны гамәлдән чыгару кирәклегенә турында тәкъдимнәр;

хокук мөнәсәбәтләрнең тиешле өлкәсендә хокукый көйләүне камилләштерүгә
юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча яңа кабул ителгән муниципаль актлар Татарстан
Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына законнарда
билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда кертү өчен җибәрелә.

Күрсәтелгән регистрга кертү өчен мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган, анда
булмаган муниципаль актлар җибәрелә.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча нормалар төзү процессын камилләштерү буенча
тәкъдимнәр эзерләнәргә мөмкин.